

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35290
Nom	Trastorns de la lectoescriptura
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1203 - Grau Logopèdia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1203 - Grau Logopèdia	17 - Trastorns de la lectoescriptura	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
SORIANO FERRER, MANUEL	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació
VERGARA MARTINEZ, MARTA	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

El Logopeda, com a expert en comunicació, ha de conèixer els trastorns que es produeixen dins de la llengua escrita, tant durant el seu aprenentatge com quan es consolida. En el seu àmbit de treball, estareu relacionats amb altres professionals (psicòlegs, neuròlegs, etc.) que detectaran i evaluaran aquest tipus de trastorns i haurà de conèixer i gestionar la terminologia adequada per a poder interactuar dins de diferents contextos i tenir les habilitats adequades per intervenir en aquest camp. Aquests agraïments serviran de base per a l'assignatura del següent curs "Intervenció en Trastorns de lecto-escriptura".

Per tant l'objectiu general d'aquesta matèria és introduir l'estudiant en els trastorns de la lecto-escriptura, tenint en compte les diferents postures i procediments teòrics. En aquest sentit, es pretén dotar a l'alumne d'un marc teòric que actuació professional en aquest àmbit. En un llenguatge escrit analitzarem amb detall els diferents processos relacionats tant a la conferència com a les escriptures, tenint en compte la seva conceptualització i aprenentatge. Es treballarà sobre els components i dificultats que es produeixen en els processos de comprensió escrita i també en altres dificultats relacionades amb els trastorns en la lectoescriptura (aprenentatge de les matemàtiques).

Finalment, treballarem des d'una perspectiva global que tinguen en compte diferents aspectes socials, escolars, emocionals, etc. que puguen estar relacionat amb problemes de la lecto-escriptura.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Tot i que no s'han especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis, sí que és important que l'alumne conegui el desenvolupament de llenguatge normatiu i els seus trastorns, per poder abordar els trastorns que es produeixen en el llenguatge escrit. Concretament, trobarem relacions d'aquesta assignatura amb altres impartides a 1r curs: Fonaments lingüístics de la Logopèdia, Neurologia i Neuropsicologia general i de l'Llenguatge, Processos Psicològics Bàsics i Psicologia de

1203 - Grau Logopèdia

- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreplegar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Dominar la terminologia que permeta interactuar eficaçment amb altres professionals.
- Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdica, tant individuals com col·lectius, i establir objectius i etapes, amb els mètodes, tècniques i recursos més eficaços i adequats, i atenent les diferents etapes evolutives de l'ésser humà, incloent-hi la perspectiva de gènere.
- Treballar en els entorns escolar, assistencial i sanitari formant part de l'equip professional. Assessorar en l'elaboració, execució de polítiques d'atenció i educació sobre temes relacionats amb logopèdia.
- Explicar i argumentar el tractament seleccionat.
- Conèixer i valorar de forma crítica les tècniques i els instruments d'avaluació i diagnòstic en logopèdia, així com els procediments de la intervenció logopèdica.

- Conèixer i valorar de forma crítica la terminologia i la metodologia pròpies de la investigació logopèdica.
- Comunicar de manera oral i escrita les seues observacions i conclusions al pacient, als seus familiars i a la resta de professionals que intervenen en la seua atenció adaptant-se a les característiques sociolingüístiques de l'entorn.
- Conèixer els trastorns de la lectoescriptura.

Avaluar i diagnosticar casos clínics amb alteracions en llengua escrita i dificultats d'aprenentatge.

Utilitzar la lectura com a procés cognitiu.

Diferenciar entre retard lector i dislèxia.

Avaluar i diagnosticar problemes en la comprensió lectora.

Avaluar i diagnosticar problemes en l'escriptura.

Avaluar i diagnosticar problemes en la numeració i càlcul.

Identificar les dificultats en la resolució de problemes.

Identificar els problemes associats als trastorns de la llengua escrita i les dificultats de l'aprenentatge.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció als trastorns específics de l'aprenentatge

- 1.1. Aspectes històrics
- 1.2. Definicions dels trastorns de l'aprenentatge
- 1.3. Classificació
- 1.4. Etiologia

2. La Lectura com a procés cognitiu

- 2.1. El sistema d'escriptura
- 2.2. Reconeixement visual de paraules (RVP)
- 2.3. La fluïdesa lectora
- 2.4. La comprensió de el text

3. Aprenentatge de la Lectura

- 3.1. El sistema d'escriptura
- 3.2. Reconeixement visual de paraules: desenvolupament d'habilitats en descodificació
- 3.3. La fluïdesa lectora: habilitats subjacents
- 3.4. La comprensió de el text: habilitats subjacents

4. Trastorns de la Lectura

- 4.1. Trastorn específic de l'aprenentatge lector: TEAPL o dislèxia
- 4.2. Trastorn específic de la fluïdesa lectora: TEAFL
- 4.3. Trastorn específic de la comprensió lectora: TEACL
- 4.4. Bases neurobiològiques
- 4.5. Classificació i tipus de dislèxia
- 4.6. Etiologia de la dislèxia
- 4.7. Comorbiditat en la dislèxia

5. L'Espectura com a procés cognitiu

- 5.1. Introducció
- 5.2. Espectura de paraules
- 5.3. Composició escrita

6. L'Espectura: aprenentatge i trastorns

- 6.1. Aprenentatge de l'espectura de paraules
- 6.2. Trastorns en l'espectura de paraules
- 6.3. Aprenentatge de la composició escrita
- 6.4. Dificultats en la composició escrita

7. Problemes associats als trastorns de lectoescriptura

- 7.1. Dificultats en l'aprenentatge de les matemàtiques
- 7.2. Problemes afectius i motivacionals associats als TEAP

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Estudi i treball autònom	67,50	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Classes Presencials (teòriques i pràctiques)

Treball de l'alumne (preparació de treballs, estudi de casos, lectura d'articles d'investigació, realització d'exposicions).

Tutories programades individuals i grupals.

Estudi, preparació i realització d'exàmens.

AVALUACIÓ**PRIMERA CONVOCATÒRIA**

En l'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzarà una combinació de diferents tipus d'informacions, vinculades a les diferents activitats que els estudiants desenvolupen. Els procediments d'avaluació contemplaran en la primera convocatòria:

- * 5%: Assistència i participació activa a les classes i/o en les activitats d'aula que es plantegen.
- * 25%: Assistència a les practiques obligatòria i per a aprovar caldrà assistir com a mínim al 80% de les classes. La no assistència ha de ser deguda a raons de força major ben documentades (condició de salut sobreenvidada, mort de familiar fins a tercer grau, citació judicial, examen oficial, acompanyament a un familiar de primer grau per motius mèdics). Treballs i activitats pràctiques realitzades per l'estudiant, que poden consistir en la resolució de casos pràctics, activitats individuals i grupals, exposicions dels alumnes.
- * 70%: Examen, que consistirà en la realització de proves escrites i / o orals, amb preguntes objectives i obertes.

SEGONA CONVOCATÒRIA

Els procediments d'avaluació contemplaran en la segona convocatòria:

- * 30%: Examen oral emprant enregistrament digital del mateix i / o examen escrit sobre les competències treballades tant en les activitats d'aula com en els treballs i activitats pràctiques.
- * 70%: Examen, que consistiran en la realització de proves escrites i / o orals, amb preguntes objectives i obertes.

Donades les característiques de la matèria i de la titulació, s'exigirà un alt domini del llenguatge escrit.

El professor podrà requerir entrevistes individuals o en petit grup per verificar el grau de participació i la consecució dels objectius que es persegueixin en qualsevol tasca desenvolupada. No acceptar aquesta verificació suposarà no superar la tasca / activitat en qüestió.

La "còpia" manifesta de qualsevol prova, tasca, activitat o informe, ja sigui individual o grupal, que serveixi a l'efecte d'avaluació en l'assignatura, impossibilitarà superar la matèria.

Davant pràctiques fraudulentas es procedirà segons allò establert pel Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentas a la Universitat de València (ACGUV 123/2020):

<https://www.uv.es/sgeneral/Protocols/C83.pdf>

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CUETOS, F. (2008). Psicología de la escritura. Barcelona. Madrid: Wolters Kluwer.
- CUETOS, F. (2008). Psicología de la lectura. Barcelona. Madrid: Wolters Kluwer.
- DEFIOR, S. (1996). Las dificultades de aprendizaje. Un enfoque cognitivo. Málaga: Ediciones Aljibe.
- SORIANO, M. (2014). Dificultades en el Aprendizaje. Granada: GEU.

Complementàries

- JIMENEZ, J.E; y ORTIZ, M.R. (2001). Conciencia fonológica y aprendizaje de la lectura: Teoría, evaluación e intervención. Madrid. Editorial Síntesis.
- MIRANDA, A., VIDAL-ABARCA, E. y SORIANO, M. (2000). Intervención psicoeducativa en estudiantes con dificultades de aprendizaje. Madrid. Pirámide.
- Dehaene, S. (2014). El Cerebro Lector (5ª Ed.). Buenos Aires: Siglo XXI Editores
- Dehaene, S. (2015). Aprender a leer: de las ciencias cognitivas al aula. Buenos Aires: Siglo XXI Editores
- Wolf, M. (2008). Cómo aprendemos a leer: historia y ciencia del cerebro y la lectura. Barcelona: Ediciones B